

REDE VAN DE VÓORZITTER DER NEDERLANDSCHE BOSCHBOUW VEREENIGING

door

J. DE HOOGH

uitgesproken bij de opening van de voorjaarsvergadering
op 24 mei 1956 te Wageningen

Dames en heren.

Onze hooggeachte voorzitter, prof. Houtzagers, is — zoals de meesten uwer reeds zullen hebben vernomen — helaas door ziekte verhinderd onze voorjaarsbijeenkomst bij te wonen. Het is wel zeer jammer, dat wij vanavond dus ook zijn deskundige leiding van onze voorjaarsvergadering zullen moeten missen.

Als vice-voorzitter de taak van prof. Houtzagers overnemende, mag ik wel beginnen met u allen hartelijk welkom te heten en daarnaast spreek ik de oprechte wens uit, dat onze eminente voorzitter spoedig volledig hersteld in ons midden mag terugkeren, om zijn werk in het belang van de Nederlandse bosbouw weer op te nemen. Ook onze gasten mr. M. A. F. Haffmans, die het Bosschap vertegenwoordigt en dr. H. van Vloten, vertegenwoordiger van de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren, heet ik in het bijzonder welkom. Het verheugt mij evenzeer de jonge generatie t.w. de vertegenwoordigers van de Nederlandse Studenten Bosbouw Vereniging in ons midden te weten.

Het uitgebreide programma van vandaag en morgen getuigt van een verheugende activiteit, waarbij dan vooral het belangrijke facet van de rationalisatie op de voorgrond staat. De ontwikkeling op dit gebied gaat zo snel en de achterstand, die valt in te halen ten aanzien van werktuigen, werkmethoden, mechanisatie e.d. is zo groot, dat het zeker verantwoord was om deze onderwerpen in de studiekring van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging aan de orde te stellen en om in aansluiting hiertoe opnieuw de vorderingen op het gebied der rationalisatie te demonstreren aan allen, die hiervoor belangstelling hebben, ook buiten de kring van onze eigen leden. De Nederlandsche Boschbouw Vereeniging heeft dit kunnen doen in samenwerking met het Bosschap en dank zij de technische hulp, medewerking en materiële steun van de Nederlandsche Heidemaatschappij en het Staatsbosbeheer, waarvoor de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging in hoge mate erkentelijk is.

Van bijzondere betekenis is het bovendien, dat twee, op het gebied van rationalisatie leidinggevende buitenlandse deskundigen: prof. dr. H. Gläser en dr. H. Steinlin bereid waren een voordracht voor de studiekring over dit onderwerp te houden. Dat de leden van deze kring bovendien in de gelegenheid waren van prof. dr. H. Schober een en ander te horen over de ervaringen met exoten in Duitsland, is voor onze bosbouw — die ook nog met vele problemen zit ten aanzien van de exotencultuur —, wel bijzonder belangrijk.

Sedert onze laatste najaarsvergadering had een voor de particuliere bosbouw belangrijke gebeurtenis plaats. De Tweede Kamer der Staten-Generaal nam op 7 maart jl. het ontwerp-successiewet aan, waarin o.a. is opgenomen de bepaling, dat bij openstelling van een landgoed, gerang-

schikt onder de Natuurschoonwet, de successie-belasting zal worden geheven naar de halve „bestemmingswaarde” en dat dit ook zal gelden voor de Landgoed N.V.'s. Hiermede is dan eindelijk aan een lang gekoesterde, redelijke wens voldaan en wij verheugen ons hierover ten zeerste. Hoewel er nog meer wensen zijn op fiscaal gebied in de kring van het particulier bosbezit, is thans, — mede door de reeds bestaande vrijdom van inkomstenbelasting van de opbrengsten van vellingen van opgaand bos en de fiscale faciliteiten, die de Natuurschoonwet biedt —, een belangrijke verlagings van lasten voor het particuliere bosbezit bereikt.

Al zijn bovengenoemde verlagingen van de lasten, die op het bosbezit drukken van betekenis, op zichzelf kunnen zij dit bosbezit niet gezond en krachtig maken. Een belangrijke bijdrage hiertoe kan, zoals wij in de landbouw hebben gezien een goede voorlichting geven, die leidt tot een deskundig beheer.

De houtprijzen hebben sedert onze laatste vergadering niet teleurgesteld. We kunnen dooreengenoemen spreken van een „zeer vaste markt”, zowel voor het loof- als voor het naaldhout. Vermeldenswaard is, dat voor het iepenhout incidenteel meer dan f 1.000.— per m³ werd verkregen.

De plaatselijk optredende schaarste aan bosarbeiders en de stijging der lonen gaan ook steeds meer hun stempel drukken op het bosbedrijf en dwingen in steeds toenemende mate tot rationeel werken. De Vereeniging van Boscheigenaren werkte er aan mede, om de bosbezitters hiervan te doordringen en organiseerde 2 avonden op de Veluwe met 1 demonstratie-dag in de gemeentebossen van Apeldoorn, waaraan door 60 personen werd deelgenomen.

Een belangrijk feit voor de bosbouw is de aanneming door de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het ontwerp van wet tot vervallenverklaring van het Vervreemdingsbesluit niet-landbouwgronden op 13 april 1956. Zodra de wet in werking zal zijn getreden, (hetgeen bij K.B. nader wordt bepaald), zullen de prijzenbureaus voor onroerende zaken ophouden te bestaan en dus de prijzen van bossen en woeste gronden niet langer gebonden zijn aan de in het genoemde vervreemdingsbesluit bedoelde maxima.

De herziening van de Boswet 1922 laat nog steeds op zich wachten. De resoluties, die door de Algemene Vergadering op 28 oktober 1955 ten aanzien van de herplantplicht van houtopstanden waren aangenomen, zijn in een memorandum verwerkt en dit is aan de hiervoor in aanmerking komende officiële instanties en o.a. ook aan alle Kamerleden toegezonden en in het Tijdschrift van de Nederlandsche Bosbouw Vereeniging opgenomen.

Wij zijn vol vertrouwen, dat de Regering de in ons memorandum vervatte conclusies, als basis zal aanvaarden van het, naar we hopen spoedig in te dienen, ontwerp Boswet.

Wij hopen, dat de Commissie voor de kostprijsberekening in de bosbouw, ingesteld door het Bosschap, binnen niet al te lange tijd ons de resultaten van haar onderzoek t.a.v. de kostprijs van het hout van groeven zal kunnen mededelen. Het ontbreken van verschillende exacte basisgegevens in onze bosbedrijven, onderstreept nog eens de noodzaak van een goede bedrijfsboekhouding, die de beheerder in staat stelt tot een verantwoord bedrijfsbeheer.

Het is in dit verband van belang te vermelden, dat het Staatsbosbeheer

met ingang van 1 januari e.k. een op moderne leest geschoeide bedrijfsboekhouding gaat invoeren. Moge dit goede voorbeeld door vele anderen worden nagevolgd.

Zo zijn er op verschillend gebied nog mogelijkheden te over om tot een verhoogde productiviteit van het Nederlandse bos te komen. In zijn jongste Diesrede getiteld: „Over de aspecten van de bosbouw en de bosbouwstudie” heeft prof. Becking hieraan belangwekkende beschouwingen gewijd.

Ik moge in dit verband nog eens speciaal de aandacht vestigen op de produktiviteitsverhoging door omvorming van het onrendabele hakhout tot opgaand bos, waarvoor, zoals u weet, 2 subsidieregelingen bestaan. Het doet mij genoegen u te kunnen mededelen, dat de zg. hooghakhoutregeling, op grond waarvan reeds voor ruim 1.000 ha subsidie is aangevraagd, sedert kort ook de mogelijkheid biedt de populier en de wilg te gebruiken, zodat hierdoor ook de lagere en vruchtbaarder hakhoutpercelen, van deze regeling kunnen profiteren.

Het subsidie voor omvorming tot populieren- of wilgenbos is gesteld op f 250.— per ha.

De verhoging van de produktiviteit in de bosbouw door het toedienen van kunstmest is in ons land sedert kort ook gekomen in het stadium van de mechanisatie en eigenlijk ook alleen hierdoor praktisch mogelijk geworden. In Drente is het Staatsbosbeheer sedert enige maanden op grote schaal begonnen met fijnverdeelde kunstmeststoffen, zoals kalk en slakkenmeel, met behulp van een kunstmestverstuiwer in de hiervoor in aanmerking komende jongere en oudere bossen te brengen. Bij de morgen te houden demonstraties zult u hopelijk het verstuiwingsapparaat in werking zien.

Het voorlopig Werkcomité voor het vieren van Boomfeestdagen, dat op initiatief van onze Vereeniging is opgericht, zette zijn activiteit voort. De vier proefgemeenten, Arnhem, Apeldoorn, Hilversum en Deurne hebben allen hun instemming met de gedachte betuigd en zijn thans bezig op gemeentelijk niveau de plannen te concretiseren. Helaas geschiedt dit in een minder snel tempo dan aanvankelijk werd gehoopt.

Sedert de najaarsvergadering werd door het Staatsbosbeheer aangekocht ter uitbreiding van zijn bezit: 15 ha in het Boekenderbos onder Helden en Kessel.

Ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen zijn aangekocht:

- a. plm. 20 ha onder Gronsveld.
- b. een boerderij met plm. 20 ha bouw- en grasland in de Beuninger Achterheide onder Lossen en Denekamp.
- c. plm. 31 ha in de „Kil” onder Hurwenen.
- d. plm. 20 ha in de „Renheide” onder Soerendonk en Leende.

Voorts zijn in beheer overgenomen van het Ministerie van Oorlog: de „Linie van den Hout”, groot ongeveer 16 ha en de „Linie van den Munnikenhof”, groot ongeveer 14 ha onder Oosterhout en Terheyden. Het natuurterrein „De Oude Kooi”, op Vlieland, groot 134 ha, alsmede de ongeveer 11 ha grote vindplaats van de grijze dopheide in de boswachterij „Groesbeek” zijn tot natuurreservaat aangewezen en zullen als zodanig in stand worden gehouden.

Het doet mij genoegen nog te kunnen vermelden dat het H.M. de Koningin behaagd heeft ons medelid en oud-secretaris, ir. H. W. Schen-

kenberg van Mierop te benoemen tot officier in de orde van Oranje Nassau. Wij wenschen hem met deze hoge onderscheiding van harte geluk. Onze gelukwensen gaan ook uit naar onze oud-voorzitter en nestor onder de particuliere bosbezitters jhr. W. H. de Beaufort, die op 1 mei j.l. de 75-jarige leeftijd bereikte. Wij wenschen hem, die zo veel gedaan heeft voor de bosbouw in Nederland, nog vele jaren toe in goede gezondheid.

Als nieuwe leden zijn sedert de najaarsvergadering tot onze Vereeniging toegetreden: ir. A. Bakker, ir. M. Bol, ir. M. van Bottenburg, ir. J. T. M. van Broekhuizen, Mevrouw A. G. ten Caté-Bergsma, dr. W. A. van Eck, ir. J. A. Emmens, ir. E. H. P. Juta, Mevrouw C. W. L. van Notten-Blijdestein, prof. ir. F. K. M. Steup, ir. P. Tideman. Als donateur hebben we W. F. C. H. Graaf Bentinck Waldeck Limpurg mogen noteren. Ik heet hen nog in het bijzonder welkom in onze vereeniging.

- Een droeve plicht rust op mij onze overleden leden de heren: Gerh. ten Cate, K. J. C. del Court van Krimpen, E. J. Duintjer, P. van Notten, prof. dr. A. Pulle, te gedenken en ik verzoek u u van uw zetels te willen verheffen en een ogenblik stilte te willen betrachten.

- Tenslotte moge ik in herinnering brengen, dat één onzer zeer gewaardeerde donateurs, en wel de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten haar 50-jarig jubileum heeft gevierd. Met grote waardering is allerwege het prachtige werk door haar verricht ten bate van Nederlands natuurschoon herdacht. Vanzelfsprekend was ook onze vereeniging op het jubileumfeest te Amsterdam vertegenwoordigd. U weet, dat de bezittingen van de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten ruim 14.500 ha bedragen, waarvan ongeveer 5.000 ha met bos is bezet. Als bosbouwers verheugen wij er ons in, dat door de activiteit van de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten deze 5.000 ha voor het nageslacht veilig zijn gesteld, niet het minst, omdat een groot deel van deze bossen voor de recreatie van het grote publiek van belang zijn.

- De recreatieve behoeften van onze bevolking nemen immers steeds groter omvang aan. De bevolkingsaanwas, de toenemende concentratie in de stedelijke conglomeraties, een kortere, wellicht spoedig 5-daagse werkweek doen het toerisme zodanig toenemen, dat onvermijdelijk een steeds grotere aandrang uitgeoefend zal worden om ons bosbezit — nog meer dan tot dusver — dienstbaar te maken aan de recreatie. Vooral de overheid zal hierin een taak te vervullen hebben en het voorbeeld moeten geven.

De Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming heeft onlangs een nota uitgegeven onder de titel: „De zorg voor de recreatie in de vrije natuur als taak voor de overheid”. In deze nota, — die ik u ter lezing kan aanbevelen — worden de problemen der recreatie, die velen onzer bosbezitters maar al te goed van nabij kennen, uitvoerig besproken.

- Wij mogen ons er over verheugen, dat ons Nederlands bosbezit, hoe klein het ook moge zijn, behalve door zijn betekenis voor de houtvoorziening, daarnaast ook door zijn steeds groeiende, maar helaas niet te meten recreatieve waarde, dienstbaar mag zijn aan de gemeenschap. Moge deze gemeenschap van haar kant, de waardering hiervoor opbrengen door ons bescheiden bosbezit blijvend te omringen met de waarborgen, nodig voor zijn instandhouding en mogelijke uitbreiding.

- Met deze wens verklaar ik deze vergadering voor geopend.